

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 573/2014-13

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 24. septembra 2014 predbežne prerokoval sťažnosť spoločnosti INPEX MT, s. r. o., Rakovo 179, zastúpenej advokátkou JUDr. Silviou Tatarkovou, AK JUDr. Silvia Tatarková, s. r. o., E. B. Lukáča 2, Martin, vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 12 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 36 ods. 1 a čl. 37 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd, ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu v Žiline v konaní vedenom pod sp. zn. 13 Cob 47/2014 a jeho uznesením z 20. marca 2014 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť spoločnosti INPEX MT, s. r. o., **o d m i e t a** ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 3. júna 2014 doručená sťažnosť spoločnosti INPEX MT, s. r. o. (ďalej len „sťažovateľ“, v citáciách aj „žalovaný“), vo veci namietaného porušenia základného práva podľa čl. 12 ods. 1 a čl. 46

ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), čl. 36 ods. 1 a čl. 37 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Krajského súdu v Žiline (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 13 Cob 47/2014 a jeho uznesením z 20. marca 2014 (ďalej aj „namietané uznesenie“).

2. Z obsahu sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ bol v procesnom postavení žalovaného v súdnom spore *„o zaplatenie 4 298 eur s príslušenstvom“* (z titulu bezdôvodného obohatenia) vedenom na Okresnom súde Martin (ďalej len „okresný súd“) pod sp. zn. 18 C 106/2013. Okresný súd uznesením zo 7. novembra 2013 pripustil, aby z konania vystúpil žalovaný sťažovateľ *„a aby na jeho miesto do konania vstúpila ako žalovaná Iveta Hlaváčová INPEX...“*. Okresný súd súčasne uložil žalobcovi povinnosť nahradiť sťažovateľovi trovy konania. O odvolaní žalobcu krajský súd namietaným uznesením z 20. marca 2014 zmenil uznesenie okresného súdu tak, *„že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania“*.

3. Podľa názoru sťažovateľa *„je... nepochybné, že dôvod zámeny účastníka na strane žalovaného/sťažovateľa spôsobil žalobca... a teda je povinný nahradiť vzniknuté trovy konania“*.

4. Sťažovateľ sa domnieva, *„že pri rozhodovaní o nepriznaní náhrady trov konania odvolacím súdom bola použitá taká aplikácia zákonných ustanovení, ktorá popiera účel a zmysel práva na náhradu trov konania, nakoľko odvolací súd sťažovateľovi nepriznal náhradu trov konania, čím mu odoprel ochranu práv zakotvených v ústavnom poriadku. Stalo sa tak napriek tomu, že sťažovateľ sa stal účastníkom súdneho konania bez svojho pričinenia a vinou žalobcu v konaní muselo dôjsť k zámene účastníkom konania.“*

5. Sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd rozhodol týmto nálezom:
„1. Základné právo sťažovateľa... podľa čl. 12 ods. 1 Ústavy..., právo na súdnu a inú právnu ochranu podľa, čl. 46. ods. 1 Ústavy..., čl. 36 ods. 1 Listiny..., právo na právnu pomoc v konaní pred súdmi, inými štátnymi orgánmi alebo orgánmi verejnej správy podľa

čl. 37 ods. 2 Listiny... a práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru... uznesením Krajského súdu... sp. zn. 13 Cob/47/2014 zo dňa 20. 03. 2014 porušené bolo.

2. Uznesenie Krajského súdu... sp. zn. 13 Cob/47/2014 zo dňa 20. 03. 2014 sa zrušuje a vec vracia na ďalšie konanie.

3. Krajský súd... je povinný uhradiť sťažovateľovi trovy právneho zastúpenia v sume 381,82 €...“

II.

6. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) sťažnosť sťažovateľa prerokoval na neverejnom zasadnutí a preskúmal ju zo všetkých hľadísk uvedených v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

7. Sťažovateľ namietal porušenie označených základných práv zaručených ústavou a listinou, ako aj práva zaručeného dohovorom (body 1 a 5) uznesením krajského súdu sp. zn. 13 Cob 47/2014 z 20. marca 2014, keď tvrdil, že odvolací súd porušil tieto práva, keď zmenil prvostupňové rozhodnutie v časti o trovách konania podľa jeho názoru v jeho neprospech.

8. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 37 ods. 2 listiny každý má právo na právnu pomoc v konaní pred súdmi...

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Podľa čl. 12 ods. 1 ústavy ľudia sú slobodní a rovní v dôstojnosti a právach. Základné práva a slobody sú neodňateľné, nescudziteľné, nepremlčateľné a nezrušiteľné.

9. Podľa § 142 ods. 1 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej aj „OSP“) účastníkovi, ktorý mal vo veci plný úspech, súd prizná náhradu trov potrebných na účelné uplatňovanie alebo bránenie práva proti účastníkovi, ktorý vo veci úspech nemal. Podľa § 142 ods. 2 OSP ak mal účastník vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadny z účastníkov nemá na náhradu trov právo. Podľa § 146 ods. 2 OSP ak niektorý z účastníkov zaviniť, že konanie sa muselo zastaviť, je povinný uhradiť jeho trovy. Ak sa však pre správanie odporcu vzal späť návrh, ktorý bol podaný dôvodne, je povinný uhradiť trovy konania odporca. Podľa § 224 ods. 1 OSP ustanovenia o trovách konania pred súdom prvého stupňa platia i pre odvolacie konanie.

10. Predmetom sťažnosti je sťažovateľom tvrdené porušenie označených práv tým, že vo veci konajúci krajský súd nerozhodol v súlade s jeho právnym názorom o trovách konania (namietal nesprávne vyhodnotenie skutkového stavu a naň nadväzujúcu interpretáciu a aplikáciu relevantnej právnej normy; pozri body 3 a 4), v dôsledku čoho mal krajský súd nesprávne rozhodnúť o trovách konania.

11. V zmysle konštantnej judikatúry ústavného súdu je dôvodom na odmietnutie návrhu pre jeho zjavnú neopodstatnenosť absencia priamej súvislosti medzi označeným základným právom alebo slobodou na jednej strane a namietaným konaním alebo iným zásahom do takéhoto práva alebo slobody na strane druhej. Inými slovami, ak ústavný súd nezistí relevantnú súvislosť medzi namietaným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých navrhovateľ namieta, vysloví zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti a túto odmietne (obdobne napr. III. ÚS 263/03, II. ÚS 98/06, III. ÚS 218/07).

12. Ústavný súd v rámci svojej rozhodovacej činnosti uviedol, že podstata základného práva priznaného čl. 46 ods. 1 ústavy a obdobne práva priznaného čl. 6 ods. 1 dohovoru spočíva v oprávnení každého reálne sa domáhať ochrany svojich práv na súde a že tomuto oprávneniu zodpovedá povinnosť súdu nezávisle a nestranne vo veci konať tak, aby bola označenému právu poskytnutá ochrana v medziach zákonov, ktoré ustanovenia o súdnej ochrane vykonávajú, a teda že základné právo na súdnu ochranu nespočíva len v práve domáhať sa súdnej ochrany, ale túto aj v určitej kvalite, t. j. zákonom ustanoveným postupom súdu dostať (napr. III. ÚS 124/08). Úlohou ústavného súdu je sledovať, či všeobecné súdy v namietaných rozhodnutiach správne aplikujú právo, či dané rozhodnutia sú odôvodnené a či nenesú znaky arbitrárnosti vyúsťujúce do porušenia niektorého zo základných práv a slobôd. Z uvedeného dôvodu ústavný súd nemôže zasahovať do skutkových a právnych záverov týchto všeobecných súdov, ak ich z daného pohľadu možno pokladať za udržateľné (obdobne I. ÚS 17/00, I. ÚS 93/08, I. ÚS 373/2012).

13. Po oboznámení sa s obsahom rozhodnutia krajského súdu ústavný súd nezistil žiadnu skutočnosť, ktorá by signalizovala svojvoľný postup tohto súdu nemajúci oporu v zákone, a dospel tiež k záveru, že krajský súd svoje rozhodnutie, ktorým zmenil prvostupňové uznesenie o trovách konania, aj náležite odôvodnil. V odôvodnení svojho rozhodnutia krajský súd po uvedení podstaty skutkovej a právnej argumentácie okresného súdu oboznámil odvolanie žalobcu a vyjadrenie žalovaného (sťažovateľa) k nemu. Svoje rozhodnutie odôvodnil krajský súd takto:

«Krajský súd... ako súd odvolací (§10 ods. 1 O. s. p.) prejednal vec v medziach ust. § 212 ods. 1 O. s. p. bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 O. s. p. a uznesenie okresného súdu v napadnutom výroku o trovách prvostupňového konania zmenil podľa ust. § 220 O. s. p. tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia. Rozhodnutie bolo prijaté hlasovaním v pomere hlasov 3 : 0.

Podľa § 212 ods. 1 O. s. p. odvolací súd je rozsahom a dôvodmi odvolania viazaný.

Za aplikácie vyššie citovaného zákonného ustanovenia krajský súd preskúmaval uznesenie okresného súdu v napadnutom výroku o trovách prvostupňového konania v medziach odvolacích dôvodov žalobcu, obsiahnutých v písomne podanom odvolaní zo dňa 29. 11. 2013.

Podstatou odvolania žalobcu bola námietka nesprávne zisteného skutkového stavu a nesprávneho právneho posúdenia pri priznaní náhrady trov prvostupňového konania žalovanému, pokiaľ okresný súd postupoval podľa ust. § 146 ods. 2 veta prvá O. s. p...

Pre posúdenie odvolania podaného žalobcom sa krajský súd oboznámil s obsahom spisového materiálu a priebehom konania pred okresným súdom, ktoré predchádzalo vydaniu napadnutého uznesenia. Zistil, že žalobca sa návrhom na vydanie platobného rozkazu doručeným Okresnému súdu Martin dňa 05. 03. 2013 domáhal uloženia povinnosti žalovanému zaplatiť žalobcovi sumu vo výške 4.298 Eur s príslušenstvom titulom bezdôvodného obohatenia. V dôvodoch žaloby uviedol, že na základe výzvy zo strany žalovaného dňa 27. 11. 2012 uskutočnil v prospech žalovaným určeného účtu č... vedeného v Slovenskej sporiteľni úhradu sumy 4.298 Eur. Po následnom posúdení okolností žalobca usúdil, že so žalovaným neuzavrel žiadnu zmluvu, ani nevstúpil do žiadneho iného právneho vzťahu, preto usúdil, že uvedenú platbu uskutočnil bez právneho dôvodu a žiadal ju vrátiť. Vo veci okresný súd v skrátenej konaní vydal platobný rozkaz č. k. 1 Rob/140/2013-18 zo dňa 22. 5. 2013, proti ktorému v zákonnej lehote podal žalovaný odpor, v rámci ktorého uviedol, že účet, na ktorý žalobca previedol požadovanú čiastku, nepatrí žalovanému a súčasne namietal nedostatok pasívnej legitímácie z dôvodu, že so žalobcom nebol v žiadnom právnom vzťahu.

Na základe vykonaného dokazovania žalobca na pojednávaní dňa 24. 10. 2013 uskutočnil procesný návrh, ktorý okresný súd s odkazom na ust. § 92 ods. 4 O. s. p. vyhodnotil ako návrh na zámenu účastníkov v zmysle § 92 ods. 4 O. s. p. a za splnenia

podmienok vyplývajúcich z ust. § 92 ods. 4 O. s. p. návrhu žalobcu na zámenu účastníkov konania na strane žalobcu vyhovel, tak, že pripustil, aby doterajší žalovaný z konania vystúpil a na jeho miesto vstúpila Iveta Hlaváčová INPEX, s miestom podnikania 038 42 Rakovo 179 (správne malo byť uvedené 038 42 Rakovo 110), IČO: 33 775 788

Podľa § 92 ods. 4 O. s. p. za súhlasu účastníkov môže súd pripustiť, aby navrhovateľ alebo odporca z konania vystúpil a aby na jeho miesto vstúpil niekto iný. Ak má byť takto zamenený navrhovateľ, treba, aby s tým súhlasil i ten, kto má na jeho miesto vstúpiť.

K zámene osoby účastníka za konania dochádza vtedy, ak sa ukáže, že pôvodný účastník nie je vecne legitimovaný, a to buď až v priebehu konania, alebo od začiatku konania. Účelom tohto inštitútu je teda konvalidácia nedostatku vecnej legitimácie účastníka, ktorá existuje od počiatku. Zámena účastníkov podľa vyššie uvedeného § 92 ods. 4 O. s. p. má význam napríklad po zistení, že pôvodne označený účastník nie je aktívne alebo pasívne legitimovaný a vykonanie zámeny je teda nevyhnutné pre dosiahnutie úspechu v konaní. Keďže vykonaním zámeny pôvodný účastník prestáva byť účastníkom konania, súd musí, keď zámenu pripúšťa, súčasne, bez návrhu, rozhodnúť o náhrade trov konania, pokiaľ ide o zamieneného účastníka.

Krajský súd uvádza, že pre rozhodovanie o trovách konania vo všeobecnosti platí, že náhradu trov sporového konania ovláda zásada úspechu vo veci, ktorá je doplnená zásadou zavinenia. Zmyslom využitia zásady zavinenia je sankčná náhrada trov konania, ktoré by pri jeho riadnom priebehu nevznikli, uložená rozhodnutím súdu tomu, kto ich zaviniť.

Vzhľadom k tomu, že v prípade rozhodnutia o zámene účastníka konania nejde o rozhodnutie vo veci, vo vzťahu ku ktorému sa postupuje v zmysle zásady úspechu a neúspechu toho - ktorého účastníka konania cez úpravu v ust. § 142 O. s. p., pri rozhodovaní o náhrade trov súvisiacich s týmto konaním bolo potrebné primerane aplikovať ust. § 146 O. s. p., a teda skúmať zavinenie. Termín zavinenia je potrebné vnímať v rovine vzťahu príčinnej súvislosti, kde príčinou je správanie účastníkov konania, teda prejav vôle spočívajúci v danom prípade v návrhu žalobcu na zámenu účastníka konania a súvisiace okolnosti - dôvody vedúce k tomuto návrhu.

Z dikcie ust. § 146 ods. 2 prvá veta O. s. p., použitého v danej veci okresným súdom, je zrejmé, že prvostupňový súd mal za to, že dôvod zámeny účastníka konania na strane

žalovaného spôsobil žalobca, a preto je povinný nahradiť trovy konania a nejde o prípad podľa ust. § 146 ods. 2 druhá veta O. s. p...

Odvolací súd je toho názoru, že pri primeranom aplikovaní ust. § 146 ods. 2 veta prvá a druhá O. s. p. je potrebné otázku, či a ktorý účastník konania zaviniel, že došlo k podaniu návrhu a následne za splnenia zákonných podmienok k rozhodnutiu o zámene účastníka konania na strane žalovaného, posudzovať nielen podľa procesného výsledku, ale i príčinnej súvislosti vedúcej k podaniu tohto návrhu.

Procesná situácia v danej sporovej veci podľa názoru odvolacieho súdu nedávala priestor k aplikácii prvej vety ust. § 146 ods. 2 O. s. p., pretože bolo nevyhnutné prihliadnúť k tvrdenej skutočnosti, ktorá viedla žalobcu k podaniu návrhu na zámenu účastníka konania na strane žalovaného, keďže sporové konanie, ktoré žalobca vyvolal dorúčením žaloby voči žalovanému, malo prepojenie na výzvu - e-mail od P. H. (inpex@inpex.sk) zo dňa 27. novembra 2012, v ktorom bolo žalobcovi oznámené bankové spojenie pre úhradu faktúr za nájomné, Banka: Slovenská sporiteľňa, a. s., Bratislava, IBAN:..., BICSWIFT:..., s textom „obratom nám zašlite potvrdenie o prijatí tejto správy“, a uvedený ako podpísaný I. H. Následne zo žalobcom predloženého dokladu UniCredit Bank - História transakcií bolo zistené, že v prospech vyššie označeného účtu bola žalobcom vykonaná transakcia, a to Názov účtu: NWT a. s., Dátum zaúčtovania: 27. 11. 2012, Suma: -4.298,00 Eur, Kód banky partnera: 0900, Názov banky partnera: Slovenská sporiteľňa a. s., Číslo účtu partnera: ..., Popis pre príjemcu: „nájem“, Variabilný symbol: 63469511, ktorá suma bola predmetom žaloby o vydanie bezdôvodného obohatenia. V danom prípade tak z hľadiska časových súvislostí, a to listinný dôkaz - e-mail zo dňa 27. Novembra 2012, list žalobcu - výzva na vrátenie sumy 4.298 Eur adresovaný spoločnosti INPEX MT, s.r.o. k rukám konateľa spoločnosti, so sídlom Rakovo 179 zo dňa 17. 12. 2012 spolu s podacím lístkom (č. l. 43-44, 45 spisu), ktorý zostal bez vyjadrenia, následné podanie žaloby 05. 03. 2013, a až v súdnom konaní, v zmysle návrhu žalobcu na vykonanie dotazu na Slovenskú sporiteľňu, a. s., kto je vlastníkom účtu č..., možnú zistenú skutočnosť, že vlastníkom účtu, na ktorý bola poukázaná žalovaná suma, je Iveta Hlaváčová INPEX, s miestom podnikania 038 42 Rakovo 179 (správne malo byť uvedené 038 42 Rakovo 110), IČO: 33 775 788, a na základe tohto zistenia procesný úkon návrhu žalobcu na zámenu účastníka konania na strane žalovaného do Zápisnice o pojednávaní zo dňa 24. 10. 2013, preto nemohlo jednoznačne platiť, že

žalobca z procesného hľadiska zaviniť, že pôvodný žalovaný INPEX MT, s. r. o, so sídlom Rakovo 179, 038 42 Rakovo, IČO: 36 021 245 prestal byť účastníkom konania. K tomuto záveru odvolacieho súdu pristupuje okolnosť uvedenia odosielateľa e-mailovej správy zo dňa 27.11.2012 inpex@inpex.sk, t. j. totožnosť obchodného mena pôvodného žalovaného INPEX MT, s.r.o. (od 08.09.2012) s dodatkom k obchodnému menu vstupujúcej žalovanej Iveta Hlaváčová INPEX, i v čase výzvy právneho zástupcu žalobcu a k momentu podania žaloby.

V danom prípade však nemohlo byť aplikované pri rozhodovaní o náhrade trov konania ani ust. § 146 ods. 2 prvá veta O. s. p., pre ktoré sa vyžaduje výlučné správanie sa žalovaného, ktoré je posudzované v súvislosti s uplatnenou žalobou. V danom prípade však nebolo preukázané výlučné správanie žalovaného, pre ktoré žalobca uskutočnil návrh na zámenu účastníka konania na strane žalovaného, keďže dôvodom označenia pôvodného žalovaného v žalobe, tak ako uviedol samotný žalobca prostredníctvom právneho zástupcu do Zápisnice o pojednávaní zo dňa 11. 9. 2013, bolo: „Trváme na uplatnenom nároku, aj keď sme si vedomí, že nie je perfektný, lebo nie je nám zrejmé, kto je vlastníkom účtu, na ktorý sme vyplatili žalovanú sumu. Z okolností celej situácie sme sa len domnievali, že sme vyplatili túto finančnú čiastku na účet vo vlastníctve žalovaného a preto sme zažalovali žalovaného. Pokiaľ by sa preukázalo, že nie je vlastníkom tohto účtu, urobíme príslušné opatrenia.“ Krajský súd uvádza, že z uvedeného vyjadrenia žalobcu, ktorý nemal jasne vyriešenú otázku vlastníka účtu vo väzbe na označenie vlastníka nehnuteľností v čl. I. bod 3. Zmluvy o podnájme nebytových priestorov zo dňa 30. 12. 2011, a to I. H., bytom ..., tak priama súvislosť medzi podaním žaloby o vydanie bezdôvodného obohatenia (úhrada nájmu), t. j. správaním sa pôvodne žalovaného rovnako nebola preukázaná.

Z takto vnímaných okolností veci, časových súvislostí správania sa žalobcu a pôvodne žalovaného potom predmetná procesná situácia dala záver, že na daný právny stav nebolo možné aplikovať ust. § 146 ods. 2 O. s. p., a to ani prvú, ani druhú vetu O. s. p., preto krajský súd v rámci konania o odvolaní žalobcu uznesenie okresného súdu v napadnutom výroku o trovách prvostupňového konania zmenil podľa ust. § 220 O. s. p., a primerane aplikoval pri rozhodovaní o náhrade trov prvostupňového konania ust. § 146 ods. 1 písm. c) O. s. p., podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania podľa jeho výsledku, ak konanie bolo zastavené.

O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 224 ods. 1 O. s. p. v spojení s ust. § 146 ods. 1 písm. c) O. s. p. Z rovnakých právnych záverov, ako sú uvedené pri zdôvodnení v súvislosti s trovami prvostupňového konania, bolo postupované a rozhodované aj pri trovách odvolacieho konania tak, že žiaden z účastníkov nemá právo ani na náhradu trov odvolacieho konania podľa ust. § 146 ods. 1 písm. c) O. s. p.»

14. Rozhodovanie o náhrade trov je súčasťou súdneho konania, a preto všeobecný súd pri poskytovaní súdnej ochrany podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (i podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru) môže postupom, ktorý nie je v súlade so zákonom (čl. 46 ods. 4 a čl. 51 ods. 1 ústavy), porušiť základné právo účastníka konania na súdnu ochranu (obdobne II. ÚS 56/05).

15. Z judikatúry ústavného súdu (IV. ÚS 248/2008, III. ÚS 125/2010) vyplýva, že rozhodovanie o trovách konania pred všeobecnými súdmi je zásadne výsadou týchto súdov, pri ktorom sa prejavujú atribúty ich nezávislého súdneho rozhodovania. Ústavný súd preto iba celkom výnimočne podrobnejšie preskúmava rozhodnutia všeobecných súdov o trovách konania. Problematika náhrady trov konania by mohla dosiahnuť ústavnoprávny rozmer len v prípade extrémneho vybočenia z pravidiel upravujúcich toto konanie, k čomu by mohlo dôjsť najmä na základe takej interpretácie a aplikácie príslušných ustanovení zákona, ktorá by v sebe zahŕňala črty svojvôle.

16. Ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (II. ÚS 229/07, III. ÚS 315/08, I. ÚS 373/2012) konštatuje, že práva na súdnu ochranu a v jeho rámci náhrady trov súdneho konania sa možno domáhať len spôsobom a v medziach zákona, ktorý upravuje podmienky na jej priznanie (čl. 51 ods. 1 ústavy).

17. Vo všeobecnosti platí, že spor o náhradu nákladov konania nedosahuje spravidla sám osebe intenzitu predstavujúcu možnosť porušenia základných práv a slobôd, akokoľvek sa môže účastníka konania citeľne dotknúť. Ústavný súd pri posudzovaní problematiky nákladov konania, t. j. problematiky vo vzťahu k predmetu konania pred všeobecnými súdmi vedľajšej, postupuje nanajvýš zdržanlivo a ku zrušeniu napadaného výroku o nákladoch konania sa uchýľuje iba výnimočne, napr. keď zistí, že došlo k porušeniu práva

na súdnu ochranu (spravodlivý proces) extrémnym spôsobom alebo že bolo zasiahnuté aj iné základné právo.

18. Ústavný súd konštatuje, že po preskúmaní obsahu a spôsobu odôvodnenia napadnutého uznesenia krajského súdu v časti, v ktorej sa venoval problematike náhrady trov konania, predmetné rozhodnutie obsahuje dostatok skutkových a právnych záverov, pričom ústavný súd nezistil, že by jeho výklad a závery boli svojvoľné alebo zjavne neodôvodnené a nevyplývajú z nich ani taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich podstaty a zmyslu. Vychádzajúc zo svojej judikatúry a s prihliadnutím na výsledok ústavnej konfrontácie medzi námietkami sťažovateľa a napadnutým uznesením krajského súdu z hľadiska možného porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru ústavný súd konštatuje, že pri odôvodňovaní svojho právneho záveru sa odvolací súd pridržal ustanovení § 212 ods. 1, § 214 ods. 2, § 220, § 224 ods. 1 a § 146 ods. 1 písm. c) OSP, ktoré umožňovali zvoliť daný postup. Skutočnosť, že sa sťažovateľ s názorom krajského súdu nestotožňuje, nepostačuje sama osebe na prijatie záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti napadnutého rozhodnutia. Aj stabilná rozhodovacia činnosť ústavného súdu (II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97, II. ÚS 75/08) rešpektuje názor, podľa ktorého nemožno právo na súdnu ochranu stotožňovať s procesným úspechom, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníkov konania vrátane ich dôvodov a námietok.

19. Ústavný súd sa z obsahu napadnutého uznesenia presvedčil, že odvolací súd sa námietkami sťažovateľa zaoberal v rozsahu, ktorý postačuje na konštatovanie, že sťažovateľ v tomto konaní dostal odpoveď na všetky podstatné okolnosti prípadu. Z ústavnoprávneho hľadiska preto niet žiadneho dôvodu, aby sa spochybňovali závery napadnutého odvolacieho rozhodnutia, ktoré je dostatočne odôvodnené a má oporu v existujúcom skutkovom stave. Pretože namietané rozhodnutie krajského súdu nevykazuje znaky svojvôle a je dostatočne odôvodnené na základe jeho vlastných myšlienkových postupov a hodnotení, ústavný súd nie je oprávnený ani povinný tieto postupy a hodnotenia nahrádzať (podobne aj I. ÚS 21/98, III. ÚS 209/04) a v tejto situácii nemá dôvod zasiahnuť

do právneho názoru krajského súdu. Ústavný súd v tejto súvislosti pripomína, že nie je a ani nemôže byť ďalšou opravnou inštanciou v systéme všeobecného súdnictva.

20. V závere ústavný súd ešte uvádza, že vo vzťahu k výroku o náhrade trov konania musí byť z odôvodnenia konkrétneho rozhodnutia zrejmé, na základe akých právnych predpisov súd rozhodoval a akými úvahami bol pri ich aplikácii vedený. Samozrejme, musí ísť o právnu normu, ktorú zákon dovoľuje na daný prípad použiť. V namietanom prípade bolo v právomoci a na posúdení krajského súdu, akým zákonne konformným spôsobom korešpondujúcim s výsledkom sporu (priebehu konania) sa postaví k výroku o náhrade trov konania (včítane odvolacieho konania) a aké ustanovenia (právne normy) príslušného právneho predpisu (Občianskeho súdneho poriadku) použije. Ústavný súd konštatuje, že krajský súd rozhodol o náhrade trov konania tak, že zmenil prvostupňový rozsudok a trovy prvostupňového a tiež odvolacieho konania žalovanému sťažovateľovi nepriznal. Závery krajského súdu nemožno považovať za jednostranné a svojvoľné a vzhľadom na ich odôvodnenosť ich ústavný súd hodnotí ako ústavne akceptovateľné.

21. Vychádzajúc z uvedeného je ústavný súd toho názoru, že niet žiadnej spojitosti medzi dôvodmi rozhodnutia krajského súdu a namietaným porušením základného práva sťažovateľa na súdnu a inú právnu ochranu a práva na spravodlivý proces (m. m. IV. ÚS 112/05).

22. Pretože ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde dospel k záveru, že účinky výkonu právomoci krajského súdu v danom prípade sú zlučiteľné so sťažovateľom označenými právami, sťažnosť odmietol v tejto jej časti ako zjavne neopodstatnenú podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

23. Keďže sťažovateľ namietal porušenie základného práva aj podľa čl. 37 ods. 2 listiny len z dôvodu svojvoľnosti a arbitrárnosti záverov (nedostatočne zistený skutkový stav a nesprávna aplikácia zákonných ustanovení) napadnutého rozhodnutia krajského súdu (bod 4), ústavný súd nepovažoval za potrebné zaoberať sa osobitne uvedeným článkom listiny, ktorého porušenie sťažovateľ taktiež namietal. Pretože ústavný súd nezistil príčinnú

súvislosť medzi napadnutým rozhodnutím krajského súdu a možným porušením základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, nemožno vzhľadom na to uvažovať ani o porušení sťažovateľovho základného práva podľa čl. 37 ods. 2 listiny.

24. Sťažovateľ (kvalifikovane právne zastúpený) namietal porušenie čl. 12 ods. 1 ústavy ako samostatného „základného práva“ (body 1 a 5), a nie v spojitosti s ďalšími v petite sťažnosti uvedenými právami.

Ústavný súd poznamenáva, že ustanovenia čl. 12 ods. 1 a 2 ústavy sú všeobecnými ustanoveniami k základným právam upraveným ústavou (resp. medzinárodnou zmluvou) adresované predovšetkým orgánom štátu pôsobiacim v normotvornej činnosti a významným aplikačným pravidlom ochrany základných práv a slobôd. Uvedené základné, resp. všeobecné pravidlá nemajú charakter samostatne uplatňovaného práva. Ich porušenie možno namietat len súčasne s ochranou konkrétnych základných práv a slobôd zaručených ústavou (resp. medzinárodnou zmluvou). Keďže v posudzovanej veci nebolo zistené porušenie základného práva na súdnu ochranu a práva na spravodlivý proces označeným rozhodnutím krajského súdu (bod 22), nemohlo dôjsť ani k porušeniu týchto (tohoto) základných interpretačných, resp. aplikačných pravidiel, a preto ústavný súd odmietol sťažnosť sťažovateľa aj v tejto časti z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

25. Po odmietnutí sťažovateľovej sťažnosti ako celku nebol už právny dôvod zaoberať sa jeho návrhom na zrušenie namietaného rozhodnutia a priznania mu trov právneho zastúpenia (pozri bod 5).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 24. septembra 2014